

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه افسری امام علی (ع)

معاونت پژوهش

نهاد و کارآفرینی اجتماعی

محمد مهدی ملکی کرد آبیاد

۱۳۹۵

سرشناسه	: ملکی کرم آباد، محمد مهدی، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: نهاد و کارآفرینی اجتماعی / محمد مهدی ملکی کرم آباد.
مشخصات نشر	: تهران : دانشگاه افسری امام علی (ع)، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۸۹ص: جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-7922-44-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: کارآفرینی اجتماعی — ایران
موضوع	: کارآفرینی
شناسه افزوده	: دانشگاه افسری امام علی (ع)
رده بندی دره	: ۱۳۹۵ ۷۹۹/۴۰۸ HD۶۰۰
رده ی دی	: ۶۵۸/۴۰۸
شماره کتبشناسی ملی	: ۴۲۱۳۴۷۷

عنوان کتاب:	نهاد و کارآفرینی اجتماعی
مؤلف:	محمد مهدی ملکی کرم آباد
ویراستار علمی:	به نام عبدی
ویراستار و صفحه آرا	سید امیر حسین سیاری
ناشر:	انتشارات دانشگاه افسری امام علی (ع)
مدیر مسئول انتشارات:	حمیدرضا بیات
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۸۰۰۰۰ ریال
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۵
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۲۲-۴۴-۶
صندوق پستی:	۱۳۱۷۸۹۳۴۷
تلفن:	۶۶۴۶۷۴۴۴
پست الکترونیک:	Imamali.nashr93@gmail.com

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی^(ه)، روبروی مجلس سابق، دانشگاه افسری امام علی^(ع)
 کلیه حقوق برای دانشگاه افسری امام علی^(ع) محفوظ است.

سخن انتشارات معاونت پژوهش دانشگاه افسری امام علی^(ع)

دانشگاه افسری امام علی^(ع) با توجه به قدمت و سابقه حرفه‌ای خود، سال‌ها است که با تهیه و تدوین کتب علمی، نظامی و آموزشی مورد نیاز، سعی در تعالی روز به روز دانش علمی دانشجویان این دانشگاه دارد؛ و با هدف پرورش دانشجویان دانش‌مدار، هوشمند و متعهد، در راستای پاسداری و دفاع از تمامیت ارضی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، گام‌های استوار و مؤثری برداشته است.

بر اساس مصوبات شورای پژوهشی و آموزشی دانشگاه، چاپ و نشر کتاب‌های آموزشی و کمک آموزشی، سیرالوحه کار قرار گرفته و در راستای تحقق این اهداف، با حمایت از تألیف، گردآوری و ترجمه‌ی کتب علمی، نخست منابع درسی مورد نیاز تأمین گردیده و در مرحله بعد، تدوین منابع علمی، کمک آموزشی و پژوهشی در دستور کار قرار گرفته است.

برای چاپ کتاب، علاوه بر ارزش علمی، می‌بایست اهداف عالی ارتش جمهوری اسلامی ایران، اهتمام به محتوای آموزشی و منوی کتاب، هماهنگی با سرفصل‌های وزارت علوم و کاربردی و تخصصی کردن کتاب‌های تدوین شده و ... لحاظ شود که دشواری‌ها و موانع راه بر هیچ یک از صاحب‌نظران پوشیده نیست.

امید آنکه گام‌های ارزشمند و مفیدی که با پشته شده، سرآغاز حرکت و پویایی بیش از پیش این دانشگاه مقدس باشد.

از این رو از تمامی صاحب‌نظران و اعضای هیات علمی تمامی دانشگاه‌های کشور یاری و مدد می‌جویم تا آنکه هر گونه کاستی و نقص‌های احتمالی را هر چه کم و ناچیز باشند، متذکر گردند.

ان شاء...

بخش اجتماعی طی سال‌های گذشته دست‌خوش تغییرات بسیاری بوده است و دیگر زمان کمک‌های خیرخواهانه، بخشش و سوبسیدهایی که بیشتر منجر به وابسته کردن مشارکت‌کنندگان در برنامه‌ها و نه آماده‌سازی آن‌ها برای پذیرفتن مسئولیت می‌شود، سررسیده است. همچنین دیگر نمی‌توان منتظر دریافت پول راحت از دولت و کمک‌های مالی مؤسسات بود، به همین دلیل سازمان‌ها دیگر خود را ملزم نمی‌دانند نتایج فعالیت‌های خود را بازگو نمایند یا در مورد آن‌ها پاسخگو باشند.

در سال‌های اخیر، کارآفرینی اجتماعی به‌عنوان منبع مهمی از ثروت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی شناسایی شده و پژوهش‌ها و سیاست‌گذاری‌ها با توجه به این ایده که کارآفرینان اجتماعی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی مهم هستند، انجام شده و می‌شوند. جنبه مشترک مؤسسات اجتماعی که امروزه به آنها توجه ویژه‌ای می‌شود، تأکید بر برآوردن نیازهای اجتماعی و ایجاد ارزش اجتماعی از طریق نوآوری‌های اجتماعی است که بتبع آن موجب تغییرات اجتماعی می‌شوند. در این خصوص، برخی از محققان معتقدند که فعالیت‌های کارآفرینانه اجتماعی بر رشد حوالی و اقتصاد، کاهش فقر و بهبود توسعه اقتصادی در مقیاس بزرگ تأثیر می‌گذارند.

برخی محققان عوامل محیطی را در پیدایش و پیاده‌سازی فعالیت‌های اجتماعی مهم می‌دانند. برای مثال، کارآفرینان اجتماعی معمولاً مناطقی که در آنجا نیازهای اجتماعی ارضاء نشده یا ایجاد فرصت‌های اجتماعی جدید که قبلاً بخشی عمومی و خصوصی در نشان دادن آن‌ها موفق نبوده‌اند را نشان می‌دهند. بدین ترتیب، فرصت‌های اجتماعی و عوامل نهادی باهم مرتبط هستند. علاوه بر این، کمبود منابع مالی برای توسعه راه‌ایه اجتماعی یکی از محدودیت‌های اصلی است که کارآفرینان در انجام مأموریت‌های اجتماعی با آن مواجه‌اند، لذا رویکرد نهادی می‌تواند برای درک بهتر پیچیدگی این پدیده مورد استفاده قرار گیرد.

این کتاب برگرفته از پایان‌نامه ایمن‌جانب تحت عنوان بررسی عوامل نهادی تأثیرگذار بر پیدایش و پیاده‌سازی فعالیت‌های کارآفرینانه اجتماعی در ایران در مقطع کارشناسی ارشد می‌باشد. که در آن مؤسسات خیریه موجود در سطح شهر تهران شناسایی و با انجام کار آمیخته (کیفی و کمی) پژوهش انجام گرفت و درنهایت یک مدل ارائه گردید. کلیه کتاب‌های موجود در بازار به‌نوعی ترجمه می‌باشند ولی این کتاب با رویکردی متفاوت حاصل تحقیق نویسنده می‌باشد و به‌صورت ویژه اثر نهادهای اجرایی را بر پیدایش و پیاده‌سازی فعالیت‌های

کارآفرینانه اجتماعی مورد بررسی قرار داده است. اثر مربوط مشتمل بر پنج فصل می باشد در فصل اول به بیان تعاریف، سیر مفهومی، تاریخچه و انواع کارآفرینی پرداخته شده است، در فصل دوم و سوم به تعاریف، سیر مفهومی، دیدگاه های و مدل های کارآفرینانه اجتماعی پرداخته شده است، در فصل چهارم به تعاریف و دیدگاه های نهادی پرداخته شده است و در نهایت در فصل پنجم به تأثیر نهادها بر کارآفرینی اجتماعی و نتایج تحقیق انجام گرفته و در نهایت ارائه مدل توسط محقق پرداخته شده است.

وظیفه می دانم از فرماندهی محترم دانشگاه افسری امام علی (ع) سرتیپ دکتر فولادی و معاونت محترم پژوهش سرهنگ دکتر رسولی که با قبول زحمت، زمینه نشر این اثر را فراهم ساخته اند، از استادان عزیزم سرکار خانم زهرا آراستی که در هنگام نگارش پایان نامه رهنمودهای دلسوزانه جهت بهتر انجام شدن کار ارائه می دادند و از جناب آقای پرفسور متوسلی استاد مشاور و همچنین جناب آقای دکتر احمدپور و جناب آقای دکتر زارعی که در نگارش فصل اول این اثر با مطالب آنان استفاده نمودم تشکر و قدردانی کنم. قطعاً این اثر خالی از اشکال نیست و از کلیه اسبذ ارجمنده و صاحب نظران حیطه کارآفرینی اجتماعی درخواست می گردد اینجانب را با ارائه نظرات و خویشتن در راه اصلاح هرچه بهتر این کتاب یاری رسانند.

محمد مهدی ملکی کرم آباد

دی ماه ۱۳۹۴

۱	فصل اول: کارآفرینی: مفاهیم و تاریخچه
۱	مقدمه
۴	سیر تاریخی مفهوم کارآفرینی
۶	تعاریف کارآفرینی و تاریخچه آن:
۱۴	دیدگاه‌های مختلف نسبت به کارآفرینی و کارآفرین:
۱۷	ویژگی‌های افراد کارآفرین
۲۰	تمایز کارآفرینان ناموفق با کارآفرینان موفق
۲۴	فصل دوم: کارآفرینی اجتماعی
۲۴	اهمیت کارآفرینی اجتماعی
۲۴	چگونگی آغاز فعالیت‌های کارآفرینه اجتماعی
۲۶	سابقه کارآفرینی اجتماعی در کشورهای مختلف
۲۶	تاریخچه کارآفرینی اجتماعی
۲۹	اهمیت و ضرورت کارآفرینی اجتماعی و روندهای کنونی در بخش اجتماعی
۳۱	تعاریف کارآفرینی اجتماعی
۳۸	چالش‌های کارآفرینی اجتماعی
۴۰	فصل سوم: دیدگاه‌ها و مدل‌های کارآفرینی اجتماعی
۴۰	دیدگاه‌های مهم در مورد کارآفرینی اجتماعی
۴۱	تمایز کارآفرینان اجتماعی و دیگر کارآفرینان
۴۲	تفاوت‌های بین کارآفرینی اجتماعی با تجاری
۴۳	فرایند کارآفرینی اجتماعی
۴۵	سازمان‌های کارآفرین اجتماعی

مدل‌ها و الگوهای کارآفرینی اجتماعی.....	۴۵
فصل چهارم: نهاد.....	۵۰
نهاد (تعاریف، نظریات).....	۵۰
سیر تحولات اقتصاد نهادی.....	۵۵
دسته‌بندی نهادها.....	۵۸
فصل پنجم: نهاده و کارآفرینی اجتماعی.....	۶۰
نهاد و کارآفرینی.....	۶۰
نقش نهادها در کارآفرینی: اسماء.....	۶۳
نقش نهادهای رسمی در کارآفرینی اجتماعی.....	۶۵
نقش نهادهای غیررسمی در کارآفرینی اجتماعی.....	۶۶
مدل‌های ارائه‌شده.....	۶۸
تأثیر نهاد بر کارآفرینی اجتماعی در ایران.....	۷۴
تبیین مدل نهایی تحقیق.....	۷۷
منابع.....	۷۹